

MƏDƏNİYYƏT

1949-cu ildə köhnə Bakının six məhəllələrindən birində, hələ sakınların bir-birinin sevincinə biganə qalmayan, kədərinə şərək olan gözəl vaxtında bir qız dünyaya gəldi. Adını Almaz qoydular, Almaz Əsgərova. Yaşın bu ad sizə heç nə demədi. Elə isə bir nağıl danışım.

Biri vardı, biri yox idi, Bakının yüz-lərlə, minlərlə gözəlləri arasında bir qız da vardı. Bu qız istər zahiri görkəminə, istərsə də təbiətinə görə bütün başqa qızlardan fərqlənirdi. Həm də çox istedadlı idi. Bu istedad onun Ə. Əzimzadə adına rəssamlıq məktəbinə gətirdi. Gözəl rəsmlər çəkirdi, müəllimləri onun böyük rəssam olacağına şübhə etmirdilər. Bir gün heç kimin gözləmədiyi halda bu qız rəssamlıq məktəbini atıb sənədlərini Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə verdi və qəbul olundu. Nədənsə burda da özünü tapa bilmədi, amma bir oğlanla tanış oldu və bu tanışlıq onun taleyini müəyyən etdi. Nağılınızın ikinci qəhrəmanın adı Azərdir, soyadı Süleymanov.

Adil İsgəndərov onu Xuraman obrazı üçün hazırlayırdı

Azər Süleymanov Moskvada kinorejissorluğu bitirib Bakıya qayıtmışdı. Təsəffüfən tanış olduğu birinci qəhrəmanımız Almaz aktrisa olmağı o məsləhət görür. Deyir, sən kinofilmlərdə görürəm. Bu məsləhətə Almaz mənsəbindən çıxıb dağa-daşa atılan çay kimi elə bir məcrasına tuş gəlir. Həm də sevdiyi adamla sevdiyi peşə eyni vaxtda onun həyatına daxil olur. Kinostudiyada Adil İsgəndərovun kursuna daxil olan Almazı ustası "Sən gözəl aktrisa olacaqsan", - deyir. Bu müvəllə Azər Süleymanovla Almaz Əsgərovanın birgə, amma çox qısa həyat yolları başlayır.

Almaz bir-birinin ardınca maraqlı obrazlar yaradır – "Qanun naminə" də Salamatovun xanımı, "Mən ki gözəl deyildim" də Elmira, "Ulduzlar sönür" də Fatima. Daha sonra "Bir cənub şəhərində", "Məhəbbət, məhəbbət", "İstintaq davam edir", "Uşaqlığın sən gecəsi" filmlərinə çəkilir. Ustası Adil İsgəndərov onu çəkaçayı "Vaqif" filmində Xuraman obrazı üçün hazırlayırdı. Ustadın ölümü bu ideyanın həyata keçməsinə mane olur. Həmin illərdə aktrisa Tacikfilmdə "Rüstəm və

"O gündən Şəmsin günəşi batıb"

Sohrab" filmində baş rola çəkilir. Nahayət, Almaz həyatın diktsi ilə kinoda ən yaddaqılan, na yazıq ki, sən obrazına hayət ver – "Nəsimi" filmindəki Şəmsə.

Hasən Seyidbəyli Şəms obrazı üçün Almazı sorğu-sualsız dəvət etmişdi. Bu illər ərzində Almazla Azərin bir oğulları olur. Adını İlham qoyurlar ki, iki yaradıcı-nin perisi öz övədləri olsun.

"Adi Şəms olan göylərdə qərar tutsun qarak"

Bu fikri filmə onun tərəf müqəbbili Miranşah deyir. Bir də onu deyir ki, sən özümü aparmalı oldum, Şəms. Təsəffüfər bəzən insan həyatında misilsiz rol oynayıyır. Bəlkə Miranşahın dili ilə Almazı olum aparımış. Onsuz da gələn bir gün gətirməlidir, amma nə olaydı vaxtsız ölməli, amansız ayrılıqlar olmaydı...

Almazın bacısı Səməyə xanım xatırlayıyır ki, Azərlə Almazı birləşdirən əfsanəvi məhəbbətə sevdilər, yeganə övədləri hər ikisinin canı idi: "Bu üç vaxtıq elə bil bir candan nəfəs alırdı. Real həyat onların deyildi, nə isə başqa bir dünya üçün doğulmuşdular elə bil". Bütün çəkilişlərə bir yerdə gedirlərmiş. Azərin təqdimini də Almaz ürəklə qəbul edər, məsləhətlərinə qulaq asarmış. Hər yerdə birlikdə olublar. Yalnız birco dəfə Azər Almazdan ayrılıqda səfərə çıxıb. Azər umumi iş üçün Moskvaya yollanıb və geriyyə təbudda qayıdıb. O gündən Şəmsin günəşi batıb.

"Bəs, nə deyim, mənə sənəz görəndə?.."

Almaz dost-tanışdan, qohum-qərbədan, sevimli insanından olduğu kimi, sevimli sənətdən də ayrılıb iş dünyasına çəkilir. O dünyasına ki Azərdən qeyrisinin daxil olması mümkün deyildi. Kinodan ayrılıb ki, Azərsiz kimsə mənə başqa gözələ baxmaq fikrinə düşər. Milli Dram Teatrına dəvət ediblər, "Mən sənətdən getmişəm", - deyə cavab verib. Qapalı həyatı isə onu məhvə sürükləyir. Elə bil bilə-bilə məhvə doğru gedib. Azərinə qovuşmaq üçün yeganə yolunu könüllü seçib. 11 ayın içində amansız xəstəliyə düşər olan Almaz Əsgərovanın gözləri 1988-ci ilin qızmar avqustunda dünyaya əbədi qapanır. Qapanır ki, Azərlə dünyaya açılısın.

Biri vardı, biri yoxudu, bir qız vardı... Bu qız bütün həmyaşdılarından həm zahiri görkəminə, həm də təbiətinə görə seçildi. Ölümü ilə də seçildi...

Ramilə Qurbanlı